

Veelgeliefden,

Hij raakte hem aan. Die paar woorden staan er wat verloren bij in het verhaal over de genezing van de melaatse. *Hij raakte hem aan.* Kan het eenvoudiger? Toch staat er veel meer dan wij er met onze twintigste eeuwse oren in horen. Jezus raakte hem aan en in dat simpele gebaar werd een enorme kloof overbrugd. Jezus stak de hand uit en raakte de melaatse aan. Dit was een onverschrokken daad, vol betekenis. Voor de joodse wet was het verboden een onreine melaatse aan te raken. We kunnen in dit voorschrift allereerst een regeling van hygiëne zien, om besmetting te voorkomen. Maar voor de schriftgeleerden was het een religieus voorschrift om zelf zuiver te blijven, geen religieuze smet op te lopen. In hun ijver om rein voor God te staan, toonden ze zich onbarmhartig ten opzichte van de naaste, vooral de melaatse, want melaatsheid was in hun ogen de ergste straf die God voor de ergste zondaars gereserveerd had. Jezus verwees met dit simpele gebaar naar een nieuwe vrijheid, de vrijheid van de Geest, die tegengesteld is aan de slavernij van de letter.

De ontmoeting van de melaatse met Jezus is er een met een diepe betekenis. Het is de onreine tegenover de Heilige, de zieke tegenover de Geneesheer, de zondaar tegenover de Verlosser. We horen hoe de melaatse reageerde: hij *viel op zijn knieën en smeekte: "Als Gij wilt kunt Gij mij reinigen."* Als Gij wilt. Niet wat ik wil, maar wat U wilt. Uw wil geschiede. Is dat niet de juiste houding die ook wij tegenover de Alheilige moeten aannemen? Vanuit het besef van onze zwakheid en zondigheid, vragen wij om gezondheid en verlossing, "als Gij het wilt."

Maar de houding van Jezus is des te verbazingwekkender: *Hij stak de hand uit en raakte hem aan.* Het was voor Jezus helemaal niet nodig om hem aan te raken, en toch doet Hij dit. Met als gevolg dat Jezus volgens de wet onrein wordt, zodat Hij *niet meer openlijk in de stad kon komen.* Volgens de oude wet wordt het reine onrein door contact met het onreine. Volgens de nieuwe wet wordt het onreine juist rein door het contact met dé Reine. Daarom staat er: Hij raakte hem aan. Hij raakte de melaatse aan en nam volgens de oude wet de melaatsheid over om die ziekte te genezen door zijn verlossing. Jezus draait hier de joodse wet om en geeft haar zo de oorspronkelijke betekenis terug.

Jezus raakte de melaatse aan om zijn melaatsheid op Zich te nemen en zo genezing en reiniging te brengen. *Door medelijden bewogen stak Hij de hand uit.* Want door zijn liefde is Hij de afstand tussen rein en onrein overgestoken. Een melaatse was in Jezus' tijd niet alleen volledig uitgestoten uit de maatschappij, maar was ook sociaal en cultureel dood verklaard. Door zijn liefde reikt Hij dus de hand over de afgrond van de dood heen.

Door medelijden bewogen raakt Hij hem aan. Aanraken is niet zo maar een gebaar. Het is niet een soort stroomstoot die Jezus via een aanraking over doet slaan en waardoor de melaatse genezen wordt. Het is immers de wil van Jezus die reinigt: *Ik wil, word rein.* Maar Jezus doet

meer dan genezen: Hij raakte hem aan, wat een teken van barmhartigheid en liefde is. Hij raakte hem aan, dat wil zeggen, Hij nam hem op, haalde hem uit zijn isolement, ging naast hem staan, liet hem voelen dat hij erbij hoorde, geen paria meer was, maar in de gemeenschap opgenomen werd. Hij die volgens de oude wet was uitgestoten uit het volk Gods, werd door de aanraking van Jezus opgenomen in het Rijk Gods dat Jezus kwam prediken. De evangelist Mattheüs heeft de genezing van de melaatse daarom voorop geplaatst in een serie van wonderen. (Mt. 8, 1-4) De melaatse werd door Jezus weer opgenomen in de gemeenschap, zoals ook wij door Hem worden opgenomen. De verstotene werd door Hem aangeraakt en zo teruggevoerd naar de het volk om in te treden in het Rijk Gods, zoals Jezus ook met ons wil doen.

Elke maatschappij heeft zijn eigen paria's, uitgestotenen, mensen die er sociaal, cultureel en zelfs religieus niet meer bij horen. Misschien komt dit verschijnsel in onze tijd niet zo sterk en openlijk naar buiten als in Jezus' tijd met de melaatsen. Ook al kent onze maatschappij niet een kastensysteem zoals in India waardoor een hele grote groep mensen tot 'onaanraakbare' paria's zijn gebrandmerkt, toch heeft onze moderne, post-christelijke wereld zeer veel paria's. De melaatsen in onze tijd zijn te vinden op de stations en in de portieken van de grote steden. En hoeveel liggen er niet in de ziekenhuizen of verpleegklinieken, vergeten en eenzaam. We hebben de marginalen van een snel stijgende vierde wereld, mensen die door geldgebrek sociaal geïsoleerd raken. We hebben zelfs 'illegalen', mensen voor wie het bestaan zelf al tegen de wet is. Met de Farizeeën kunnen we ons tegen al deze paria's wapenen door te zeggen dat het hun eigen schuld is, of erger nog, dat het Gods straf is. Of we denken dat we er niets aan kunnen doen en daarom niets hoeven te doen.

Als we een van deze mensen ontmoeten, zouden we moeten denken aan de ontmoeting van Jezus met de melaatse. Jezus heeft in dit geval de man zelf niet gezocht. Er zijn volgelingen van Jezus die de roeping hebben om ze te bezoeken. Maar ieder van ons komt af en toe deze mensen tegen. Dan staan we voor een keuze: afwijzen of ontmoeten. Jezus raakte ze aan en zei daarmee: ook jij hoort erbij. Wij hoeven niet aan te raken, maar hoeven ook niet af te wijzen. Voorzichtigheid hoeft niet tot onbarmhartigheid te worden. Een glimlach, een groet kan al veel betekenen. En als we enkele muntjes lichter uit onze portemonnee worden, kunnen we met des te lichter tred verder leven.

Door medelijden bewogen, raakte Hij hem aan. Durven wij Jezus hierin te volgen? Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden.